

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова Правління
Приватного акціонерного товариства
Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС»

Арбузіна В.О.

2012 р.

**ПРАВИЛА
ДОБРОВОЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Код Гравера - 043

Київ, 2012 р.

З М І С Т

- 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**
- 2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ**
- 3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**
- 4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ**
- 5. СТРАХОВИЙ РИЗИК ТА СТРАХОВИЙ ВИПАДОК**
- 6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ**
- 7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ**
- 8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**
- 9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ФРАНШИЗА. РІВЕНЬ СТРАХОВОГО ПОКРИТТЯ**
- 10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**
- 11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ**
- 12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ**
- 13. ПОРЯДОК І УМОВИ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ**
- 14. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ**
- 15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ**
- 16. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН В УМОВИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**
- 17. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**
- 18. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ**
- 19. ОСОБЛИВІ УМОВИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» (далі – Страховик) на підставі цих «Правил добровільного страхування сільськогосподарської продукції» (далі – Правила) та відповідно до глави 67 «Страхування» Цивільного кодексу України, параграфу 2 «Страхування» глави 35 Господарського кодексу України, Закону України «Про страхування» та відповідних договорів страхування (далі – Договір страхування) між Страховиком та страхувальником (далі – Страхувальник) здійснює добровільне страхування сільськогосподарської продукції, а саме:

1.1.1. Сільськогосподарських культур (посівів, насаджень, врожаю);

1.1.2. Сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів і тваринницької продукції;

1.1.3. Іншої сільськогосподарської продукції.

1.2. Ці Правила встановлюють загальні умови і порядок укладання Договорів добровільного страхування сільськогосподарської продукції (далі – Договір страхування). Конкретні умови страхування визначаються при укладенні Договорів страхування. За згодою Сторін у Договір страхування можуть бути включені також інші умови, що не суперечать цим Правилам.

1.3. Страхувальниками за цими Правилами можуть бути фізичні та юридичні особи, незалежно від форми власності і господарювання (сільськогосподарські підприємства, учбові і дослідно-виробничі заклади, кооперативи, фермерські, селянські господарства тощо), які є власниками та/або виробниками сільськогосподарської продукції.

1.4. Страхувальники мають право при укладанні договору страхування, призначати фізичних осіб або юридичних осіб (вигодонабувачів), які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також замінювати їх до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування.

1.5. Усі положення, що прописані у цих Правилах, але не передбачені главою 67 «Страхування» Цивільного кодексу України, параграфу 2 «Страхування» глави 35 Господарського кодексу України, Закону України «Про страхування», мають бути врегульовані та конкретизовані Договором страхування.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. В цих Правилах страхові терміни та визначення розуміють так:

2.1.1. **Вигодонабувач** – фізична чи юридична особа, яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, призначена Страхувальником при укладанні Договору страхування для отримання страхового відшкодування;

2.1.2. Договір страхування – письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено Договір страхування (Вигодонабувачу), а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки і виконувати інші умови Договору страхування;

2.1.3. Заява на страхування – відомості, надані Страхувальником письмово за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявлений намір про укладення Договору страхування;

2.1.4. Збиток – майнові втрати Страхувальника (Вигодонабувача) внаслідок пошкодження або загибелі застрахованої сільськогосподарської продукції в результаті настання страхового випадку, та такі, що підлягають відшкодуванню Страховиком;

2.1.5. Ліміт відповідальності Страховика – максимальний розмір страхового відшкодування по одному страховому випадку, по окремому страховому ризику або в цілому за Договором страхування тощо;

2.1.6. Опціон ціни (вартість одиниці продукції) – визначені та фіксовані Страховиком для Страхувальника варіанти цін на с/г продукцію, які використовуються для цілей страхування;

2.1.7. Страхова вартість (ціна) сільськогосподарської продукції – вартість сільськогосподарської продукції, що застосовується для розрахунку страхової суми за Договором страхування і визначається за домовленістю Страховика і Страхувальника, в тому числі на підставі балансової вартості витрат на посів та вирощування на одиницю площі, фіксованих варіантів ціни (опціонів), закупівельної, договірної, реалізаційної, ринкової вартості тощо;

2.1.8. Страхова сума – грошова сума, в межах якої Страховик, відповідно до умов страхування, зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку. Страхова сума за Договором страхування не повинна перевищувати вартість сільськогосподарської продукції, що приймається на страхування;

2.1.9. Страхове відшкодування – страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми та/або ліміту відповідальності відповідно до умов Договору страхування при настанні страхового випадку;

2.1.10. Страховий акт – документ, який підтверджує рішення Страховика щодо визнання страхового випадку та регламентує розмір та порядок виплати страхового відшкодування;

2.1.11. Страховий випадок – подія, передбачена Договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу;

2.1.12. Страховий захист - зобов'язання Страховика, визначені Договором страхування, щодо відшкодування збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку, який стався в обумовлений Договором страхування відрізок часу;

2.1.13. Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно Договору

страхування. Сплата страхового платежу може здійснюватися готівкою або безготівковим розрахунком.

2.1.14. Страхове покриття – відсоток страхового захисту, що застосовується при визначенні страхової суми за Договором. Страхове покриття може визначатися у відсотках від страхової вартості або врожайності тощо.

2.1.15. Страховий ризик – певна подія, на випадок настання якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання;

2.1.16. Страховий тариф – ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування;

2.1.17. Страховик – юридична особа, створена у формі акціонерного, повного, командитного товариства або товариства з додатковою відповідальністю згідно з Законом України "Про господарські товариства" з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом, а також та, що одержала у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності;

2.1.18. Страхувальник – юридична особа або дієздатна фізична особа, в тому числі зареєстрована як фізична особа - підприємець, що здійснює виробництво сільськогосподарської продукції, та яка є власником такої продукції або розпоряджається та використовує таку продукцію на інших законних підставах, і яка уклала зі Страховиком Договір добровільного страхування сільськогосподарської продукції;

2.1.19. Територія страхування – територія (місце) дії Договору страхування;

2.1.20. Франшиза – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування. Франшиза за Договором страхування може бути умовною або безумовною:

1) **умовна франшиза** – частина збитку, яка не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування, якщо її розмір не перевищує суми франшизи, зазначеної в Договорі страхування. Збиток підлягає відшкодуванню повністю, якщо його розмір перевищує цю суму;

2) **безумовна франшиза** – встановлена Договором страхування сума збитку, яка не відшкодовується Страховиком у разі настання страхового випадку;

2.1.21. Договором страхування може бути передбачена часова франшиза за якою обмежується страхове покриття по окремим зазначеним страховим ризикам протягом певного строку від початку дії Договору страхування.

2.2. Якщо інше не передбачене Договором страхування основні терміни та визначення, що застосовуються в цих Правилах при страхуванні сільськогосподарських культур розуміють так:

2.2.1. Вегетаційний період (вегетація) – період часу, протягом якого рослина активно росте і розвивається (вегетує). У сільськогосподарській практиці під терміном “вегетаційний період” розуміють період від посіву рослини до настання технічної стиглості і збирання врожаю. Тривалість вегетаційного періоду озимих культур становить приблизно від 260-280 до 340-360 днів, ярих - від 60-90 до 150-170 днів;

2.2.2. **Епіфітотія** – вибухоподібне розповсюдження інфекційної хвороби або шкідників рослин, що охоплює значну територію - декілька районів або областей;

2.2.3. **Загибель сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень** – знищення або пошкодження надземної або підземної частини рослин на окремому полі або частині поля внаслідок несприятливих подій – страхових ризиків, що зумовлює неможливість відновлення (продовження) вегетації. Загибель може бути повною або частковою.

Під повною загибеллю рослин сільськогосподарських культур відкритого та (або) захищеного ґрунту розуміється загибель 50 (п'ятдесяти) і більше відсотків рослин відповідної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під повною загибеллю при страхуванні багаторічних насаджень вважається неможливість відновлення або продовження вегетації внаслідок відмирання підземної та надземної частини дерев або кущів, що підлягає викорчовуванню або зрізанню надземної частини.

Під частковою загибеллю рослин сільськогосподарських культур відкритого та (або) захищеного ґрунту розуміється загибель до 50 (п'ятдесяти) відсотків рослин відповідної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

2.2.4. **Застрахована площа** – площа посівів сільськогосподарської культури, по відношенню до якої було укладено відповідний Договір страхування і нарахована страхова премія. Місцезнаходження застрахованої площі повинно бути вказане в заяві Страхувальника на страхування, що подається Страховику;

2.2.5. **Культури відкритого ґрунту** – культури, які вирощуються безпосередньо на полі або відкритому ґрунті без застосування додаткових споруд з захисту від навколишнього середовища;

2.2.6. **Культури закритого ґрунту** – культури, які вирощують у побудованих чи спеціально пристосованих спорудах, де підтримується сприятливий природний або штучний мікроклімат для вирощування культур у несезонний період;

2.2.7. **Густота стояння рослин** – кількість рослин на одиниці площі посівів (посадок) після отримання сходів рослин або відновлення вегетації;

2.2.8. **Поле (ділянка)** – частина орних земель сільськогосподарського призначення, відокремлена цілісна ділянка посівної площі, що має власні межі, місцезнаходження якої визначається координатами за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до карт-схем полів (ділянок), та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру;

2.2.9. **Сільськогосподарські культури** – зернові, кормові, олійні, ефіроолійні, технічні, прядивні, овочеві, лікарські, квіткові, плодові, ягідні рослини, які використовуються в сільському господарстві;

2.2.10. **Технологія вирощування** – система заходів вирощування та догляду сільськогосподарських культур в т.ч. багаторічних насаджень з метою отримання врожаю;

2.3. Якщо інше не передбачене Договором страхування основні терміни та визначення, що застосовуються в цих Правилах при страхуванні сільськогосподарських тварин розуміють так:

2.3.1. **Епізоотія** – широке вибухоподібне розповсюдження інфекційної хвороби тварин, що охоплює значну територію – декілька районів або областей, кваліфіковане підрозділом державної ветеринарної медицини як «епізоотія» (надзвичайні епізоотичні обставини);

2.4. Договором страхування можуть бути передбачені **стихійні лиха** згідно п.п. 2.2. цих Правил (окремі або їх комбінації) актуальні при страхуванні сільськогосподарських тварин або інші стихійні лиха відповідно до чинного законодавства.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать Закону і пов'язані з його фінансовими (матеріальними) збитками при здійсненні ним господарської діяльності, пов'язаної з володінням, користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією, а саме:

3.1.1. Посівами (посадками) або урожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень (за винятком врожаю природних сінокосів та пасовищ):

1) посівами (посадками) сільськогосподарських культур або багаторічними насадженнями у відкритому або закритому ґрунті – в розмірі затрат Страхувальника на посів (насаджень) та вирощування сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень), та/або

2) багаторічними насадженнями – в розмірі вартості цих насаджень, та/або

3) майбутнім (очікуваним) урожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку – в розмірі вартості врожаю.

3.1.2. Сільськогосподарськими тваринами:

1) велика рогата худоба;

2) коні, в т.ч. племінні;

3) свині;

4) кролі, хутрові звірі;

5) вівці, кози, віслюки, мули;

6) свійська птиця;

7) інші сільськогосподарські тварини, зазначені в Договорі страхування (страуси, сім'ї бджіл у вуликах, риба, домашні тварини тощо).

3.1.3. Договором страхування може бути передбачено обмеження віку сільськогосподарських тварин, на яких поширюється страховий захист.

3.2. За особливими умовами, які вказуються в Договорі страхування, може бути застрахована також інша сільськогосподарська продукція, ніж та, що зазначена у пункті 3.1 цих Правил.

3.3. Конкретна сільськогосподарська продукція, яка підлягає страхуванню за конкретним Договором страхування, зазначається у Договорі страхування.

3.4. Відповідно до цих Правил застрахованою може бути як уся сільськогосподарська продукція, так і її окрема частина. При страхуванні усієї сільськогосподарської продукції може бути укладений Договір страхування на повну вартість або в певній частці.

3.5. За погодженням зі Страховиком за Договором страхування можуть бути застраховані додаткові витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, зазначені в Договорі страхування.

4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ

4.1. В Договорі страхування за згодою Сторін може бути встановлений ліміт відповідальності:

- 1) на окремі види сільськогосподарської продукції;
- 2) на окремі види страхових ризиків;
- 3) по кожному страховому випадку;
- 4) по кожному застрахованому полю (ділянці).

4.2. Страхувальник при укладанні Договору страхування, за згодою Сторін має право на сплату страхового платежу частинами у порядку, визначеному Договором страхування, якщо інше ним не передбачено.

4.3. Визначення розмірів страхової суми при добровільному страхуванні посівів, врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

4.3.1. Страхова сума встановлюється:

- 1) при страхуванні врожаю - на підставі страхової вартості сільськогосподарської продукції і рівня страхового покриття або за згодою Сторін Договору;
- 2) при страхуванні насаджень – в межах їх балансової вартості за попередній рік або за згодою Сторін Договору;
- 3) при страхуванні посівів - в межах витрат на посів та вирощування культури або за згодою Сторін Договору.

4.3.2. Страхова сума може становити певну частку (відсоток) вартості застрахованого предмету договору страхування. При цьому кожний окремий предмет договору страхування вважається застрахованим на таку частку (вартість).

4.3.3. Вартість майбутнього врожаю визначається окремо для кожної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.4. Визначення розмірів страхової суми при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

4.4.1. Страхова сума встановлюється в межах вартості сільськогосподарських тварин за цінами, що діють на момент укладання Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.4.2. Страхова сума може визначатися на підставі документів, що підтверджують вартість сільськогосподарських тварин, або за домовленістю Сторін.

4.4.3. Страхова сума не повинна перевищувати дійсну (ринкову) вартість тварин, що склалася в регіоні страхування.

4.4.4. Вартість сільськогосподарських тварин та птиці визначається за групами тварин або на одну тварину окремо.

4.4.5. Вартість сільськогосподарських тварин/птиці може визначатися, якщо інше не обумовлено Договором страхування:

1) для юридичних осіб - за балансовою вартістю з вирахуванням амортизаційних відрахувань по сільськогосподарських тваринах (робочій і продуктивній худобі), що нараховуються на підставі норм амортизаційних відрахувань, встановлених чинним законодавством України;

2) для фізичних осіб - за ринковою вартістю сільськогосподарських тварин, що склалася в регіоні страхування.

4.4.6. Якщо це передбачено Договором страхування, до відповідальності Страховика додатково можуть включатися витрати Страхувальника, пов'язані з вимушеним забоєм (евтаназією) сільськогосподарських тварин, а саме доставка тварини для вимушеного забою (евтаназії) на приймальний пункт (ветеринарний заклад), плата за розтин її трупа тощо.

4.4.7. Страхувальник має право під час строку дії Договору страхування дострахувати новопридбаних тварин, уклавши додатковий договір зі сплатою додаткового страхового платежу на вимогу Страховика.

5. СТРАХОВИЙ РИЗИК ТА СТРАХОВИЙ ВИПАДОК

5.1. Страховими ризиками відповідно до цих Правил є :

5.1.1. При страхуванні сільськогосподарських культур:

Буря – сильний вітер, зафіксований гідрометеорологічною службою, швидкість якого становить від 25 м/с і більше, який може супроводжуватись атмосферними опадами. Значні швидкості вітру під час бурі викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур;

Видування – явище, спричинене здуванням сильним (понад 10-15 м/сек.) і тривалим вітром верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а іноді і зі сходами рослин. Спостерігаються на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду;

Вимерзання – загибель сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин межі протягом 1 доби і більше. Вимерзання спричиняє пошкодження вузлів кущіння, кореневої системи озимих зернових, надземних та підземних частин багаторічних насаджень;

Вимокання – весняна загибель сільськогосподарських культур внаслідок недостатчі кисню для дихання, що зумовлюється тривалим перебуванням їх в умовах застою талої води;

Випадіння рослин – явище, що спостерігаються при різкому і активному наростанні тепла в період відновлення вегетації та одночасно при недостатчі вологи у верхньому шарі ґрунту. При цьому вторинна коренева система не встигає використовувати вологу більш глибоких шарів ґрунту і рослини гинуть. Це явище більш розповсюджене при пізніх веснах;

Випирання – загибель рослин внаслідок розриву кореневої системи, оголення вузлів кущіння озимих культур чи кореневої шийки багаторічних трав в результаті неодноразового розмерзання і замерзання верхнього перезволоженого шару ґрунту;

Випрівання – загибель рослин озимих культур та багаторічних трав внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом, коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння близька до 0° упродовж 80-100 днів (не обов'язково підряд) та при слабкому промерзанні або талому ґрунті. Відбувається аномальний ріст конусу наростання взимку, ураження грибковими хворобами і, внаслідок цього, загибель рослин ранньої весни;

Вторинні хвороби рослин – масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими подіями;

Град – вид атмосферних опадів, що являють собою льодяні утворення, які випадають влітку, як правило із зливовим дощем або під час грози, і викликають загибель бо пошкодження сільськогосподарських культур в результаті безпосередньої механічної дії на надземні органи рослини, а також зменшення врожаю сільськогосподарської культури і вторинні захворювання сільськогосподарських культур;

Ґрунтова кірка – сильно ущільнений, зцементований поверхневий шар ґрунту. В одних випадках кірка відстає у вигляді плиток, в других –

представляє монолітний міцний шар, який поступово переходить в нижні рихлі шари. Виникає на поверхні ґрунту після сильних дощів, частіше липневих, при наступному підвищенні денних температур і температури поверхні ґрунту;

Епіфітотійний розвиток хвороб рослин – масове розповсюдження хвороб рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”;

Епіфітотійне розмноження шкідників рослин – раптове, масове розмноження шкідників рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”;

Заморозок – зниження температури нижче 0⁰С на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або „висмоктування зерна”. На розподіл та інтенсивність заморозків, крім атмосферних процесів, великий вплив мають місцеві умови (форми рельєфу, близькість великих водойм і міст, а також фізичні властивості ґрунту);

Землетрус – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, що викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур і, як наслідок, зниження чи втрату їх врожаю;

Земельний або земельно-водний селя – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що відбувається під час рясних опадів у горах чи передгір’ях, викликає загибель рослин внаслідок механічного впливу на надземні органи рослин шляхом їх виривання, вимивання та замулювання;

Земельний зсув – зміщення великих мас ґрунту, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень (посівів, насаджень тощо) або зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння на більш низький рівень без втрати контакту з нерухомою основою;

Злива (сильна злива) – сильний дощ з кількістю опадів 30 мм і більше за 1 годину і менше, що призводить до пошкодження рослин, викликає полягання, водну ерозію ґрунту, сприяє утворенню ґрунтової кірки;

Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи стихійних явищ (землетрусу, зсуву тощо), що унеможлиблює проведення зрошення і призводить до зниження врожаю або повної загибелі рослин (посівів) внаслідок нестачі вологи;

Лавина – сніговий обвал, що викликає пошкодження чи загибель урожаю, посівів у прояві механічного пошкодження надземної частини рослин,

що робить неможливим подальше виконання технологічних операцій щодо вирощування сільгоспкультури;

Льодова кірка – шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту. Висота льодової кірки коливається від 20 до 50 мм, а максимальна досягає 150 мм. Загибель рослин від задухи відбувається при тривалому перебуванні під льодяною кіркою (протягом 30-40 днів та більше) внаслідок порушення газообміну - підвищення концентрації вуглекислого газу, недостачі кисню. Пошкодження рослин від льодяної кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів кушіння;

Ожеледь – шар льоду на поверхні ґрунту (притерта льодяна кірка) або снігового покриву (висяча льодяна кірка), що утворюється в результаті сонячної радіації, глибоких відлиг, які змінюються на мороз, опадів або туману в холодний період року і викликають загибель рослин в результаті механічної дії (розрив вегетативних органів, кореневої системи), а також в результаті порушення процесів газообміну рослин;

Паводок (повінь, поводь, високі рівні води) – надлишок вологи (рясні опади або інтенсивне танення снігу), що викликає застоювання води на полях і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності;

Пилові бурі – перенесення великої кількості пилу внаслідок сильного вітру, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю,. Сильна пилова /піщана/ буря – при швидкості вітру 15 м/с і більше протягом 12 годин і більше. Пилові бурі завдають значних пошкоджень посівам – оголюють кореневу систему рослин, заносять посіви шаром ґрунту або піску, виносять з полів продуктивні шари ґрунту тощо;

Пожежа (вогонь) – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням сільськогосподарської продукції в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, самозайманням, тощо), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, а також пошкодження або знищення застрахованих об'єктів продуктами горіння і засобами пожежогасіння, що застосовуються з метою попередження пожежі;

Посуха (засуха) – загибель рослин внаслідок комплексу гідрометеорологічних умов, що створюють невідповідність між потребою рослин у воді та надходженням її з ґрунту, або загибель та пошкодження рослин внаслідок тривалого дефіциту опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай сільськогосподарських культур різко знижується або гине. При цьому розрізняють атмосферну або повітряну посуху, коли опадів випадає недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької вологості

повітря (менше 30%), та ґрунтову посуху, коли відбувається висушування ґрунту, що приводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин. Критерії посухи – зниження відносної вологості повітря вдень до 30 відсотків і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимини і ярини; зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30 відсотків і менше НПВ (найменшої польової вологоємкості) в інший період вегетації;

Протиправні дії третіх осіб – дії будь-яких сторонніх (третіх) осіб, які не беруть участі у страхуванні, направлені проти сільськогосподарських культур та споруд закритого ґрунту Страхувальника, а саме: хуліганство, грабіж, розбій, підпал, таємне викрадення сільськогосподарських культур з поля у період вегетації, пошкодження посівів третіми особами, а також зруйнування, пошкодження чи викрадення покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників, оранжерей, що викликає пошкодження або знищення посівів або насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються в закритому ґрунті, якщо у даному випадку проти осіб порушена кримінальна справа, та інші дії сторонніх (третіх) осіб щодо рослинницьких насаджень Страхувальника, зазначені в Договорі страхування;

Сильний вітер – рух повітря з максимальною швидкістю 25 м/с, у високогір'ї Карпат і гірському районі Криму – 40 м/с і більше, викликаний нерівномірним розподілом атмосферного тиску і спрямований із зони високого тиску до зони низького. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур;

Смерч – сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дощової хмари у вигляді темної вирви чи хобота і має вертикальну вісь, невеликий поперечний перетин і дуже низький тиск у центральній його частині. Швидкість вітру в смерчі досягає 50-100 м/с і може викликати катастрофічні руйнування, іноді з людським жертвами. Для території України явище рідкісне. Спостерігається, як правило, в теплу пору року, має локальний характер;

Суховій – вітер зі швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30 % і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциту вологості повітря 15 мілібарів і більше, що спричиняє зневоднення рослин і порушення в них фізіологічних процесів;

Тривалі (затяжні) дощі – інтенсивні атмосферні опади, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи декількох діб (2-3) з кількістю опадів 100 мм і більше. Спричиняють перезволоження ґрунту, „стікання” зерна, розповсюдження грибкових захворювань на посівах;

Удар блискавки – спрямований в наземні об'єкти розряд атмосферної електрики, що викликає запалення, пошкодження або повне знищення сільськогосподарської продукції;

Ураган – сильний вітер руйнівної сили та значної тривалості, який викликає катастрофічні руйнування. Швидкість вітру в урагані більше 32 м/с;

Шквал – різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою. Максимальна швидкість вітру при шквалах може перевищувати 40 м/с.

Інші ризики, зазначені в Договорі страхування, та не суперечать чинному законодавству.

5.1.2. При страхуванні тварин:

Аварійні випадки – значні пошкодження або збій в роботі систем тепло-, газо-, водопостачання або водовідведення, каналізації, опалення, кондиціонування, пожежогасіння (в тому числі їх помилкового спрацювання), електричних мереж в межах споруди; пошкодження або вихід з ладу обладнання, устаткування, машин і механізмів, призначених для забезпечення і підтримання життєдіяльності тварин, та інші випадки, вказані в Договорі страхування, що призвели до загибелі, падежу або вимушеного забою сільськогосподарських тварин;

Вибух – швидкий одночасний викид енергії, внаслідок чого відбувається знищення або пошкодження застрахованих тварин;

Вимушений забій за розпорядженням державної ветеринарної служби, пов'язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізоотією – вимушений забій застрахованих сільськогосподарських тварин та (або) птиці за розпорядженням державної ветеринарної служби, пов'язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізоотією;

Нещасний випадок – раптова, випадкова, короткочасна, непередбачувана та не залежна від волі Страхувальника подія, що фактично відбулась у строк та у місці дії Договору страхування і внаслідок якої настали розлад здоров'я, загибель або падіж застрахованих сільськогосподарських тварин;

Патологічні пологи – будь-які порушення родової діяльності застрахованої сільськогосподарської тварини;

Пожежа – виникнення вогню, здатного самостійно розповсюджуватися зовні місць, спеціально призначених для його розведення та підтримки. При цьому підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок заходів для гасіння пожежі і для запобігання її розповсюдження.

Протиправні дії третіх осіб – одна або кілька з зазначених дій сторонніх (третіх) осіб, які не є стороною Договору страхування, щодо застрахованих сільськогосподарських тварин: крадіжка, грабіж, хуліганство, розбій, підпал та інше умисне знищення або пошкодження застрахованих тварин (акти вандалізму, підлив тощо). При цьому:

Крадіжка – таємне викрадення застрахованих тварин та (або) птиці з території страхового покриття шляхом проникнення в закрите приміщення з використанням відмичок, підроблених ключів, інших інструментів або технічних засобів, а також зі зломом конструктивних елементів будівель і приміщень;

Грабіж – відкрите викрадення застрахованих тварин та (або) птиці з території страхового покриття;

Хуліганство – грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом;

Розбій – напад з метою заволодіння застрахованими тваринами та (або) птицею, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства;

Підпал – свідоме викликання пожежі шляхом застосування джерела вогню до певних об'єктів;

Хвороба :

- Інфекційні (розлад здоров'я тварин, що виникають внаслідок зараження живими збудниками (вірусами, патогенними білками-пріонами, бактеріями, рикетсіями, найпростішими грибами, мікоплазмами, іншими патогенними мікробами) і передаються від інфікованих тварин здоровим);

- Інвазійні (хвороби, збудниками яких є тваринні організми, такі як найпростіші, гельмінти та інші паразити);

Неінфекційні.

Інші ризики, зазначені в Договорі страхування, та не суперечать чинному законодавству.

5.2. Договір страхування може бути укладено на випадок настання всіх з перелічених у п.п. 5.1.1. – 5.1.2. цих Правил страхових ризиків (актуальних для відповідного виду сільськогосподарської продукції) або лише окремих з них.

5.3. Страховим випадком відповідно до цих Правил є факт понесення Страхувальником (Вигодонабувачем) збитків при здійсненні ним господарської діяльності, пов'язаної із володінням, користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією внаслідок повної або часткової загибелі та/або пошкодження посівів; пошкодження та/або загибелі насаджень; неотримання або недоотримання врожаю; викрадення, загибелі, падежу або вимушеного забою застрахованих сільськогосподарських тварин, травматичного пошкодження або захворювання в результаті подій (страхових ризиків), передбачених в п. 5.1. цих Правил.

5.4. За згодою Сторін у Договорі страхування можуть бути передбачені також інші страхові випадки.

5.5. Додатково, якщо це передбачено Договором страхування, страховий захист може поширюватись щодо відшкодування:

5.5.1. Витрат на запобігання або зменшення збитків, завданих в результаті страхового випадку (запобігання поширення пожежі, рятування тварин тощо);

5.5.2. Витрат на лікування сільськогосподарських тварин у зв'язку з захворюванням чи травмою;

5.5.3. Збитків у разі неможливості використання сільськогосподарських тварин за призначенням (для племінних тварин);

5.5.4. Інших додаткових витрат, пов'язаних зі страховим випадком, і зазначених в Договорі страхування.

6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

6.1. Не підлягають відшкодуванню Страховиком за цими Правилами непрямі збитки (упущена вигода), моральна шкода, збитки завдані третім особам внаслідок споживання (використання) проданої чи іншим шляхом переданої застрахованої сільськогосподарської продукції.

6.2. Не вважаються страховим випадком і не відшкодовуються збитки внаслідок настання ризиків, що виникли до початку дії Договору страхування, але були виявлені тільки після укладання Договору страхування.

6.3. Виключення із страхових випадків при страхуванні сільськогосподарських культур (продукції рослинництва)

6.3.1. Сільськогосподарські культури можуть бути застрахованими тільки в тому випадку, якщо це прямо зазначено в Договорі страхування, з відображенням у ньому відповідних особливостей страхування вказаних культур.

6.3.2. Якщо умовами Договору страхування не передбачено інше, Страховик не відшкодовує збитки, заподіяні Страхувальнику (Вигодонабувачу) при страхуванні сільськогосподарських культур (продукції рослинництва) у разі:

1) страхових випадків, які трапились у таку пору року, коли за технологією вирощування для даної місцевості і року, врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень повинен бути зібраним;

2) прямої або побічної дії ядерного вибуху, радіації або радіоактивного забруднення, пов'язаної з будь-яким застосуванням атомної енергії та/або використанням матеріалів, що розщеплюються;

3) різного роду воєнних дій або військових заходів та їх наслідків, знярядь війни, а також внаслідок громадянської війни, народних заворушень і страйків, арешту або знищення врожаю сільськогосподарських культур, посівів і багаторічних насаджень на вимогу військової чи цивільної влади, прямих або побічних наслідків терористичних актів, включаючи пошкодження або знищення майна від пожежі або вибуху, прямо чи побічно з цим пов'язаних;

4) навмисних дій або необережності, недбалості Страхувальника, Вигодонабувача чи їх представників, штатного персоналу Страхувальника – юридичної особи, членів родини Страхувальника – фізичної особи або інших осіб, що спільно проживають та ведуть з ним спільне господарство, а також третіх осіб, які відповідно до договорів зі Страхувальником несуть зобов'язання щодо збереження застрахованого майна;

5) крадіжки або розкрадання майна під час (або безпосередньо) після настання страхового випадку, якщо Страхувальником не було здійснено заходів

для забезпечення збереження майна, яке залишилося після події, що має ознаки страхового випадку;

б) нез'ясування зникнення майна;

7) виникнення будь-якої відповідальності перед третіми особами;

8) проведення Страхувальником робіт із заорення пошкоджених посівів, пересівання, підсівання, допуску випасу худоби або збирання врожаю до огляду таких площ Страховиком (представником Страховика) та складання Сторонами відповідного акту огляду;

9) техногенних аварій, хімічного або будь-якого іншого забруднення та зараження врожаю, посіву сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень та навколишнього середовища до, під час або після періоду дозрівання врожаю;

10) невиконання (або часткового виконання) Страхувальником рекомендацій Страховика або уповноваженої Страховиком особи, правил та приписів органів пожежного нагляду та інших компетентних органів у встановлені строки;

11) порушення Страхувальником технології вирощування, збирання врожаю сільськогосподарських культур;

12) хвороби рослин, якщо запобіжні заходи щодо розвитку та поширення не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не визнане "Епіфітотією";

13) вторинних хвороб рослин, якщо вони не спричинені застрахованими за цим Договором страхування ризиками;

14) ушкодження врожаю, посівів шкідниками рослин за умови, якщо дії та заходи боротьби з ними не проводилися або проводилися не в повній мірі.

6.3.3. Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, при страхуванні багаторічних насаджень, ламання окремих гілок, пагонів багаторічних насаджень не розглядається як страховий випадок.

6.3.4. Умовами Договору добровільного страхування Сторони можуть зменшити перелік виключень із страхових випадків та обмежень страхування, або передбачити інші виключення і обмеження страхування залежно від специфіки предмета Договору страхування, якщо вони не суперечать Закону.

6.4. Виключення із страхових випадків при страхуванні сільськогосподарських тварин (продукції тваринництва)

6.4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування сільськогосподарських тварин, не підлягають страхуванню тварини, які:

1) до укладання Договору страхування вважалися хворими та/або у яких лабораторними дослідженнями встановлена позитивна реакція на певну інфекційну хворобу;

2) перебувають у місцевості, де оголошений карантин, якщо такий має безпосереднє відношення до цих тварин;

- 3) утримуються з порушенням зооветеринарних вимог;
- 4) утримуються у спорудах, що знаходяться в зоні підвищеного ризику, якій загрожує повінь, зсув, обвал чи інші ризики – з моменту оголошення, в установленому законодавством України порядку, про таку загрозу;
- 5) перебувають в стані дородового чи післяродового залежування;
- 6) не досяги або перевищують вікову межу обумовлену цими Правилами;
- 7) не пройшли необхідну реєстрацію (ідентифікацію) в органах зооветеринарного нагляду (не мають зооветеринарного свідоцтва);
- 8) не отримали необхідні щеплення та інші заходи імунізації, профілактики (відсутня ветеринарна довідка встановленого зразка).

6.4.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовуються збитки, завдані Страхувальнику (Вигодонабувачу) у разі:

- 1) планового забою тварин, а також із господарських міркувань (старість, зниження продуктивності, яловість, з метою реалізації м'яса);
- 2) загибелі або вимушеного забою тварин через вимкнення систем опалення, вентиляції (з причин не пов'язаних з вимкненням електроенергії в зв'язку із настанням страхового випадку) або іншого обладнання, вимкнення електроенергії;
- 3) втрати здатності тварин до запліднення чи розмноження, як результат хвороби або нещасного випадку (якщо інше не передбачено Договором страхування);
- 4) хвороб та травм тварин, що були відомі Страхувальнику до моменту укладення Договору страхування;
- 5) використання тварин Страхувальником (Вигодонабувачем) не за призначенням або використанням за призначенням, не вказаним в Договорі страхування;
- 6) загибелі тварин від виснаження (кахексія);
- 7) зникнення тварин природним шляхом (заблукали, втекли з місця утримання тощо)
- 8) грубої необережності Страхувальника (Вигодонабувача), його працівників, представників або членів його сім'ї, що призвела до загибелі тварин;
- 9) будь-яких військових дій, вторгнення військ, повстання, громадських заворушень та страйків, терористичних актів, конфіскації, примусового вилучення, реквізиції чи іншого вилучення, накладеного правоохоронними або іншими, уповноваженими на це, органами.
- 10) впливу радіоактивного чи іншого іонізуючого випромінювання;
- 11) безгосподарності Страхувальника та недотримання ним основних ветеринарно-зоотехнічних правил утримання тварин, в тому числі не проведення або несвоєчасне проведення (профілактичних та протиепізоотичних) заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, невиконання рекомендацій та розпоряджень спеціалістів ветеринарної медицини;
- 12) порушення Страхувальником умов годівлі та утримання, в тому числі внаслідок харчового отруєння, використання неякісних кормів, їх недостатня або надмірна кількість;

13) падежу, знищення (евтаназії), вимушеного забою або прирізки тварин, внаслідок дії подій, не пов'язаних із страховим випадком;

14) падежу або вимушеного забою в результаті захворювання (певних хвороб) тварин протягом зазначеного в Договорі страхування строку з початку дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

6.4.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо страховий випадок стався внаслідок:

- 1) нападу іншої тварини, яка також є власністю Страхувальника (Вигодонабувача);
- 2) глистяної інвазії;
- 3) пологів, якщо спеціаліста ветеринарної служби було викликано пізніше двох годин від початку пологової діяльності;
- 4) харчового отруєння;
- 5) алергічних реакцій на введення лікарських засобів або побічної, негативної дії лікарських засобів;
- 6) вакцинації.

6.4.4. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають страховому відшкодуванню витрати Страхувальника, пов'язані з щепленням та іншими заходами з імунізації тварин, які проводяться за вимогою служби ветеринарної медицини або є планово нею передбаченими.

6.4.5. Умовами Договору страхування Сторони можуть зменшити перелік виключень із страхових випадків та обмежень страхування, або передбачити інші виключення і обмеження страхування залежно від специфіки предмета Договору страхування, якщо вони не суперечать Закону.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ

7.1. Страхові тарифи обчислюються Страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків. Конкретний розмір страхового тарифу при страхування сільськогосподарської продукції визначається у Договорі страхування за згодою Сторін.

7.2. Тарифи за страховими випадками, передбаченими цими Правилами, наведені у Додатку 1 до цих Правил.

7.3. Під час визначення розміру страхового платежу, що підлягає сплаті за Договором страхування, Страховик застосовує розроблені ним страхові тарифи, що визначають розмір страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування, з урахуванням предмету страхування та характеру страхового ризику згідно Додатку 1 до цих Правил.

7.4. Страховий платіж за Договором страхування повинен бути сплачений Страхувальником одноразово за весь строк страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування. Страхувальник має право, за погодженням зі Страховиком, на сплату страхових платежів частинами в строки, що обумовлені умовами Договору страхування.

7.5. Якщо, при внесенні страхового платежу частинами, на час настання страхового випадку:

7.5.1. Страхова премія сплачена не в повному обсязі, але строк сплати наступної частини страхового платежу не наступив, Страховик має право пропорційно зменшити виплату;

7.5.2. Страхова премія сплачена не в повному обсязі і при цьому існує заборгованість зі сплати страхової премії за відповідний період, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування або достроково припинити Договір страхування згідно його умов.

Наслідки несплати страхового платежу частинами визначаються у Договорі страхування.

7.6. Страхова премія може бути сплачена готівкою в касу Страховика або шляхом безготівкового перерахування коштів на поточний рахунок Страховика.

7.7. Страхувальники згідно з укладеними Договорами страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальники – нерезиденти – у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Строк дії Договору страхування

8.1.1. Строк дії Договору страхування на умовах цих Правил визначається у Договорі страхування.

8.1.2. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення Страхувальником страхового платежу (його першої частини), якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.1.3. Дія Договору страхування закінчується о 24 годині 00 хвилин дати, зазначеної в Договорі страхування як день закінчення його дії, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.1.4. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист посівів (насаджень) сільськогосподарської культури закінчується не пізніше дати відновлення весняної вегетації посівів озимих сільськогосподарських культур, стосовно яких укладений Договір, у відповідній області (регіоні).

8.1.5. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист врожаю сільськогосподарської культури припиняється в день закінчення у господарстві його збирання, але не пізніше дати закінчення дії Договору страхування.

8.2. Місце дії Договору страхування

8.2.1. Договір страхування діє на території України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.2.2. Під місцем дії Договору страхування відносно сільськогосподарської продукції (культур) розуміється застрахована площа - поле (ділянка), що має територіальні ознаки відповідно до фіксованих координат за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до чинних документів на користування землею, на якій вирощується сільськогосподарська культура: карт-схем полів (ділянок) та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру;

8.2.3. Сільськогосподарські тварини за цими Правилами вважаються застрахованими тільки на тій території, яка вказана у Договорі страхування. Якщо застраховані тварини вилучаються з визначеної в Договорі страхування території страхування без попереднього узгодження із Страховиком, страхування (страховий захист) щодо цих тварин припиняється.

8.2.4. Договором страхування може передбачатися страхування тварин під час їх перевезення, як по території України так і за межі України, на виставки, змагання тощо. При цьому відповідальність Страховика поширюється на період транспортування тварин до місця призначення.

9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ФРАНШИЗА. РІВЕНЬ СТРАХОВОГО ПОКРИТТЯ

9.1. Загальні положення

9.1.1. Договір добровільного страхування сільськогосподарської продукції укладається на підставі заяви Страхувальника встановленої Страховиком форми, та інших додаткових документів до заяви, якщо такі передбачені вимогою для надання від Страхувальника Страховиком.

9.1.2. У випадку втрати Страхувальником оригінального примірника Договору страхування йому видається дублікат. Після видачі дубліката втрачений оригінал Договору страхування вважається недійсним і страхове відшкодування за ним не здійснюється.

9.1.3. Заява на страхування заповнюється власноручно керівником Страхувальника або його уповноваженим представником. На прохання Страхувальника і з його слів заява може бути заповнена представником Страховика. Усі пункти заяви на страхування повинні бути заповнені розбірливим почерком, що не припускає подвійного тлумачення. Заповнена заява підписується керівником Страхувальника або його представником.

9.1.4. При укладенні Договору страхування Страховик має право запросити у Страхувальника додаткову інформацію (яка стає невід'ємною частиною Договору страхування з моменту початку його дії):

- 1) довідку про фінансовий стан Страхувальника;
- 2) матеріали аудиторських та інших перевірок (у тому числі – аудиторський висновок);
- 3) документи, які підтверджують вартість предмету Договору страхування сільськогосподарської продукції;
- 4) довідку або висновки відповідних органів або спеціалістів, та інші документи, необхідні для оцінки Страховиком страхового ризику;
- 5) інші дані та документи, які Страховик вважає необхідними для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості предмету Договору страхування.

9.1.5. Страхувальник несе відповідальність за достовірність і повноту даних, поданих для укладання Договору страхування сільськогосподарської продукції.

9.1.6. Договір страхування укладається у письмовій формі. Факт укладення Договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору.

9.1.7. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховику відомі для нього обставини, що мають істотне значення для визначення імовірності настання страхового випадку і розміру можливих збитків від його настання (страхового ризику), якщо ці обставини не відомі та/або не можуть бути відомі Страховику. Істотними визнаються обставини, зазначені Страховиком у Договорі страхування та/або в заяві Страхувальника на страхування.

9.1.8. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний обов'язково повідомити Страховика про всі інші діючі Договори страхування щодо предмету Договору страхування.

9.1.9. Подання заяви на страхування не зобов'язує жодну із Сторін, укладати Договір добровільного страхування сільськогосподарської продукції. Страховик залишає за собою право відмовитися від укладання Договору добровільного страхування сільськогосподарської продукції.

9.1.10. При укладанні Договору добровільного страхування сільськогосподарської продукції за згодою Сторін може бути встановлена умовна, безумовна або часова франшиза чи рівень страхового покриття.

9.1.11. Вид франшизи та її розмір визначає Страховик. Франшиза за Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути встановлена у відсотках від страхової суми або в абсолютному розмірі.

9.1.12. Рівень страхового покриття може встановлюватись до показника страхової вартості (суми витрат на одиницю площі) або середньої врожайності сільськогосподарської культури чи показника страхової вартості сільськогосподарської тварини.

9.1.13. Договором страхування сільськогосподарської продукції можуть бути передбачені інші умови страхування, які відповідають цим Правилам.

9.1.14. За вимогою Страхувальника Страховик має прийняти рішення про коригування умов Договору страхування (внесення змін та/або доповнень), якщо в період його дії відбувається зміна ступеню ризику або обсягу страхової відповідальності, при умові доведення доцільності та обґрунтованості даного коригування Страхувальником, або відмовити в коригуванні, якщо вимога Страхувальника є необґрунтованою і недоцільною.

9.2. Особливості укладення договору добровільного страхування посівів або врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

9.2.1. До заяви на страхування Страхувальником на вимогу Страховика надаються:

- 1) довідка із Державного комітету статистики України про врожайність відповідної культури за останні 5 років, зокрема вибірка, згідно форми 29 сг, звіт про збір урожаю сільськогосподарських культур зі всіх площ – полів (ділянок) земель або довідка про врожайність, затверджена належним чином;
- 2) карта–схема землекористування;
- 3) технологічна карта вирощування сільськогосподарської культури (насадження);
- 4) дані, що характеризують сортову, посівну та врожайну якість насіння;
- 5) дані по сівозміні (схема сівозміни) на землях даного господарства;
- 6) розрахунок загальних витрат на одиницю посівної площі сільськогосподарської культури;
- 7) інформацію про події у минулому, які мали ознаки страхових випадків.

9.2.2. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур, або посівів сільськогосподарських культур може бути укладений на окрему культуру або декілька культур з відшкодуванням збитків за кожну культуру.

9.2.3. Культури, які вирощуються у закритому ґрунті, приймаються на страхування не пізніше початку виробничого циклу (посіву, висадки), якщо інше не передбачене Договором страхування.

9.2.4. Договір страхування укладається, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

- 1) із страхування озимих культур – після появи сходів восени, відновлення вегетації навесні;
- 2) при страхуванні багаторічних насаджень - до входження їх у зиму (припинення вегетації);
- 3) при страхуванні багаторічних сіяних трав посіву минулих років – перед входом їх у зиму, але не пізніше 01 грудня року укладання Договору страхування;
- 4) із страхування ярих зернових – після появи сходів навесні;
- 5) висаджених (посадок насаджень) – після їхнього приживання.

9.3. Особливості укладення договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин

9.3.1. При укладанні Договору страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник зобов'язаний надати Страховику:

- 1) всі необхідні дані про тварини (на основі бухгалтерських документів) – якщо Страхувальник юридична особа; опис тварин (вид, ім'я (кличку), масть, вік тощо) – якщо Страхувальник фізична особа;
- 2) інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику стосовно тварин, що приймаються на страхування та про відому йому небезпеку, яка може призвести до настання страхового випадку;
- 3) інформацію про збитки Страхувальника (Вигодонабувача), причиною яких були події за ризиками, що приймаються на страхування, які виникали за останні три роки, що передували року укладення Договору.

9.3.2. При страхуванні елітних (племінних) продуктивних тварин Страхувальник зобов'язаний надати документ, який підтверджує племінний статус та вартість тварини.

9.3.3. При страхуванні сільськогосподарських тварин на страхування приймається все поголів'я тварин окремого виду (якщо інше не передбачено умовами договору страхування), яке належить на праві власності або на інших законних підставах Страхувальнику (Вигодонабувачу).

9.3.4. Страхування бджолосімей проводиться на наступних умовах:

- 1) Договір страхування бджолосімей укладається:

а) в період після весняного обльоту і до входу в зиму з обов'язковим оглядом вуликів та встановленням наявності в них бджолосімей в стані нормального розвитку;

б) тільки після перевірки ветеринарно-санітарного паспорта пасіки, якщо він є, а в разі відсутності – після ветеринарно-санітарного огляду пасіки відповідним компетентним фахівцем, що має необхідні повноваження, зі складанням засвідченої належним чином довідки про санітарно-епізоотичний стан пасіки.

9.3.5. Додатково або окремо від Договору страхування бджолосімей може бути укладений Договір страхування вуликів та/або основної бджільницької продукції (віск, мед).

9.3.6. До Договору страхування пасіки, в цілому або її складових, обов'язково додається відповідний акт з точним описом кожного вулика (достатнім для ідентифікації, або таким що виключає заміну вулика) і адресою їх місцезнаходження.

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

10.1. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник має право:

10.1.1. На отримання суми страхового відшкодування при настанні страхового випадку на умовах Договору страхування;

10.1.2. Ініціювати внесення змін та (або) доповнень до умов Договору страхування, дострокове припинення дії Договору страхування за умови письмового повідомлення Страховика про причини прийняття такого рішення;

10.1.3. Отримати дублікат Договору страхування (страхового поліса, сертифіката, свідоцтва) у разі втрати його оригіналу протягом періоду дії Договору страхування (страхового поліса, сертифіката, свідоцтва), для чого потрібно звернутися до Страховика з письмовою заявою про видавання дубліката. Після цього втрачений примірник вважається недійсним і виплати страхового відшкодування згідно з втраченим примірником не здійснюються;

10.1.4. При укладанні Договору страхування призначати Вигодонабувача, який може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також змінювати його до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування;

10.1.5. Подати заяву на переукладення Договору страхування у разі здійснення ним заходів, що зменшили ступінь страхового ризику, або при збільшенні вартості/ціни предмету страхування;

10.1.6. Оскаржити в судовому порядку відмову Страховика у здійсненні страхового відшкодування.

10.2. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страхувальника, які не суперечать чинному законодавству України і цим Правилам.

10.3. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник зобов'язаний:

10.3.1. Своєчасно вносити страхові платежі згідно умов Договору страхування;

10.3.2. При укладанні Договору страхування надати інформацію Страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику;

10.3.3. При укладенні Договору страхування повідомити Страховика про інші чинні Договори страхування щодо цього предмета Договору страхування;

10.3.4. Надавати Страховику (представнику Страховика) можливість проведення огляду предмету страхування до укладання Договору страхування, у період його дії та після настання страхового випадку;

10.3.5. Вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

10.3.6. Повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений Договором страхування;

10.3.7. Письмово та своєчасно повідомити Страховика про свою реорганізацію (для переукладання Договору страхування) або ліквідацію як юридичної особи (для дострокового припинення Договору страхування);

10.3.8. При настанні страхового випадку здійснити заходи, передбачені в розділі 11 цих Правил;

10.3.9. Дотримуватися технології вирощування культур, стосовно яких укладений Договір страхування, збирання їх врожаю, зооветеринарних вимог утримання тварин, правил і норм техніки безпеки, пожежної безпеки, вимог відповідних державних органів нагляду;

10.3.10. Зберігати до прибуття Страховика (представника Страховика) пошкоджену і вцілілу сільськогосподарську продукцію в тому вигляді, який вона має після настання страхового випадку;

10.3.11. Вжити всіх можливих заходів та виконати всі необхідні формальності для забезпечення реалізації Страховиком права регресу до особи, винної в настанні страхового випадку, в тому числі передати Страховику всі наявні в нього документи, що підтверджують вину особи у завданні збитку.

10.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші обов'язки Страхувальника, які не суперечать чинному законодавству України і цим Правилам.

10.5. У разі укладення Договору добровільного страхування сільськогосподарських культур Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.5.1. Подати Страховику необхідну інформацію про середню врожайність у господарстві або районі (області), ціну за 1 центнер продукції та застраховану площу, які зазначені у Договорі страхування, перелік виконаних робіт, які передбачені технологією вирощуванню культур, що приймаються на страхування;

10.5.2. У строк, зазначений у договорі страхування, повідомити Страховика про дату початку збирання врожаю і надати йому можливість інспекції посівів застрахованої сільськогосподарської культури, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10.6. Умовами Договору страхування сільськогосподарських культур можуть бути передбачені також інші додаткові обов'язки Страхувальника, які не суперечать законодавству України та цим Правилам.

10.7. У разі укладення Договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.7.1. Утримувати тварини у відповідності з протипожежними правилами, дотримуватися зооветеринарних правил щодо утримання та годівлі тварин, виконувати вимоги відповідних компетентних органів нагляду в повному обсязі, в тому числі проведення профілактичних та протиепізоотичних заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, та не допускати дії факторів, виникнення яких може підвищувати ступінь страхового ризику;

10.7.2. Вживати усіх можливих заходів щодо рятування та надання допомоги застрахованим тваринам, запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку. Вживаючи такі заходи, Страхувальник повинен дотримуватись рекомендацій Страховика, якщо вони надані Страхувальнику;

10.7.3. Надавати Страховику (представникові Страховика) або незалежному експерту можливість огляду умов утримання тварин, їх годівлі та використання до укладання Договору страхування, в період його дії та загиблих тварин внаслідок настання страхового випадку;

10.7.4. Негайно (протягом двох робочих днів) письмово повідомити Страховика, якщо викрадена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, або якщо Страхувальнику стало відомо про місцезнаходження викраденої тварини;

10.7.5. Якщо викрадена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, протягом місяця повернути Страховику отримане страхове відшкодування за викрадену тварину.

10.8. Умовами договору страхування сільськогосподарських тварин можуть бути передбачені також інші додаткові обов'язки Страхувальника, які не суперечать чинному законодавству України та цим Правилам.

10.9. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик має право:

10.9.1. При укладанні Договору страхування вимагати у Страхувальника будь-яку інформацію та документи стосовно сільськогосподарської продукції, яка підлягає страхуванню;

10.9.2. Після подання заяви на страхування та в період дії Договору страхування перевіряти відомості Страхувальника щодо достовірності визначення вартості сільськогосподарської продукції, достовірності наданої Страхувальником

інформації про об'єкт страхування, в тому числі по первинних бухгалтерських документах;

10.9.3. Відмовити у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених законодавством України та цими Правилами;

10.9.4. Робити запити про відомості, пов'язані з страховим випадком, в компетентні органи, які володіють інформацією про обставини випадку, що має ознаки страхового випадку, а також самостійно з'ясовувати причини і обставини страхового випадку;

10.9.5. У разі збільшення ступеня страхового ризику вимагати від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу. В цьому випадку Страховик на власний розсуд або за заявою Страхувальника про зміни в ступені ризику може здійснити перерахунок страхового платежу, про що повинен повідомити в письмовій формі Страхувальника;

10.9.6. Достроково припинити дію Договору страхування відповідно до Закону, з обов'язковим письмовим повідомленням Страхувальника, не пізніше, як за тридцять днів до дати припинення Договору страхування;

10.9.7. Проводити розслідування причин і обставин страхового випадку;

10.9.8. Проводити оцінку понесеного Страхувальником збитку і розрахунок суми страхового відшкодування;

10.9.9. Вимагати від Страхувальника та/або Вигодонабувача повернення виплаченого йому страхового відшкодування у випадку, якщо виявляться такі обставини, які відповідно до цих Правил та/або законодавства України дають Страховику право на відмову у виплаті страхового відшкодування;

10.9.10. Зменшити суму страхового відшкодування на суму відшкодування, сплаченого, в будь-якій формі третіми особами;

10.9.11. При отриманні відомостей про зміни обставин, які мають істотне значення для оцінки страхового ризику, змінювати умови Договору страхування шляхом укладення додаткового договору зі Страхувальником, а у разі відмови Страхувальника від укладення додаткової угоди – припинити дію Договору страхування;

10.9.12. У разі виплати страхового відшкодування висунути в межах суми, виплаченої Страхувальникові, вимоги, які Страхувальник має до особи, відповідальної за завдану шкоду;

10.9.13. Відмовити у виплаті страхового відшкодування та припинити дію Договору страхування, якщо Страхувальник не виконає якогось із перелічених вище обов'язків.

10.10. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страховика, які не суперечать законодавству та цим Правилам.

10.11. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик зобов'язаний:

10.11.1. Ознайомити Страхувальника з умовами страхування та Правилами страхування;

10.11.2. Протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу;

10.11.3. При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений Договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору страхування або Законом;

10.11.4. Відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10.11.5. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості майна (врожаю) переукласти з ним Договір страхування шляхом укладення додаткової угоди до Договору страхування;

10.11.6. Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених Законом.

10.12. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки Страховика, які не суперечать Закону та цим Правилам.

10.13. За невиконання або неналежне виконання прийнятих зобов'язань за Договором страхування Сторони несуть відповідальність згідно з законодавством України.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

11.1. У разі настання випадку, що має ознаки страхового, Страхувальник зобов'язаний:

11.1.1. Вжити всіх розумних та посильних заходів в обставинах, що склалися, для рятування предмету Договору страхування та зменшення збитків;

11.1.2. Виконати всі необхідні заходи для запобігання і усунення причин, які можуть спричинити додатковий збиток;

11.1.3. Протягом 2 (двох) робочих днів з моменту, якщо інший строк не передбачений Договором страхування, коли Страхувальнику стало відомо про подію, яку відповідно до Правил страхування та Договору страхування може бути визнано страховим випадком, повідомити Страховика про цю подію у спосіб, як це зазначено у Договорі страхування (факсом, телеграфом, телефоном тощо);

11.1.4. Надати Страховику всю необхідну інформацію та документи, зазначені у цих Правилах, для встановлення факту настання випадку, що має ознаки страхового, та визначення розміру збитку;

11.1.5. Протягом 24 годин після настання випадку, що має ознаки страхового, повідомити про це в компетентні органи: органи пожежної охорони, підрозділ

Гідромецентру, службу захисту рослин, підрозділ ветеринарної медицини, підрозділи Міністерства надзвичайних ситуацій України тощо, якщо інший строк не буде передбачено Договором страхування;

11.1.6. Якщо є хоча б найменші підстави вважати, що збиток є наслідком протиправних дій третіх осіб, звернутися в органи Міністерства внутрішніх справ України і надати Страховику відповідні документи.

11.1.7. Вжити всіх заходів щодо забезпечення права вимоги до особи, відповідальної за заподіяння збитку, якщо така є, а також передати це право Страховику.

11.2. У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських культур Страхувальник додатково зобов'язаний:

11.2.1. Зберегти до прибуття Страховика (представника Страховика) в незміненому стані пошкоджені або знищені сільськогосподарські культури, якщо це не призведе до збільшення збитку. Страховик протягом строку зазначеного в умовах Договору страхування з моменту отримання повідомлення про настання страхового випадку від Страхувальника повинен направити для огляду сільськогосподарських культур свого представника, або дати письмову вказівку щодо подальших дій Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування;

11.2.2. Забезпечити представнику Страховика можливість:

1) оглянути пошкоджені сільськогосподарські культури та багаторічні насадження, тварин та місце настання страхового випадку;

2) брати участь у заходах щодо зменшення збитку та рятування застрахованих культур;

3) розслідувати і встановити факт, причини і обставини настання страхового випадку;

4) визначити розмір збитку та скласти акт про подію, що може бути визнана страховим випадком. Акт складається за участю Страхувальника (його уповноваженого представника), а також, при потребі, спеціалістів відповідного фаху (експертів);

11.3. У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

11.3.1. Забезпечити збереження туш тварин, що загинули внаслідок настання події, що може бути визнаний страховою, до прибуття Страховика (представника Страховика) або уповноваженого ним експерта в тому вигляді, якого вони набули після події, якщо інше не обумовлено в Договорі страхування;

11.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші дії Страхувальника при настанні страхового випадку, що не суперечать Закону.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Для отримання страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний подати Страховику наступні документи:

12.1.1. Письмову заяву встановленої форми про настання страхового випадку і виплату страхового відшкодування;

12.1.2. Договір страхування (оригінал або копію відповідно до умов Договору страхування);

12.1.3. Фото-, відеоматеріали, описи, ескізи, плани і/або схеми, на яких зафіксований зовнішній вигляд знищених чи пошкоджених сільськогосподарських культур/ насаджень (їх залишків) після настання страхового випадку, якщо надання таких документів прямо передбачено Договором страхування;

12.1.4. Довідки (акти, висновки тощо) з компетентних органів (пожежної служби, органів внутрішніх справ, служби захисту рослин, підрозділів Міністерства надзвичайних ситуацій України тощо) про факт, причини та обставини настання події, що має ознаки страхового випадку та розмір збитку;

12.1.5. Документи, що підтверджують право володіння предметом договору страхування (державний акт на право власності на землю, договір оренди землі тощо);

12.1.6. Документ, який підтверджує порушення або відмову у порушенні кримінальної справи за фактом настання страхового випадку (довідка органу досудового слідства, копія постанови про порушення кримінальної справи) – надається у разі, коли в розслідуванні обставин і причин настання страхового випадку зобов'язані брати участь правоохоронні органи;

12.1.7. Акт огляду пошкоджених (знищених чи втрачених) сільськогосподарських культур чи багаторічних насаджень, підписаний Страховиком і Страхувальником, якщо такий акт складався за умовами Договору страхування;

12.1.8. Бухгалтерські документи Страхувальника, що підтверджують розмір збитку на вимогу Страховика;

12.1.9. Належним чином оформлені виписки з документів бухгалтерського обліку стосовно понесених фактичних затрат в межах агротехнологічних норм у даному регіоні на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури по даному предмету Договору страхування з інформацією, яка дає змогу перевіряти достовірність поданої інформації (по страхуванню витрат на посів і вирощування сільськогосподарської культури).

12.2. Для отримання страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний надати Страховику:

12.2.1. Письмову заяву встановленої форми про настання страхового випадку і виплату страхового відшкодування;

12.2.2. Договір страхування (оригінал або копію відповідно до умов Договору страхування);

12.2.3. Документи, що підтверджують законне право володіння твариною;

12.2.4. Довідку відповідної компетентної установи (гідрометеорологічної служби, органів державного пожежного нагляду, підрозділів Міністерства надзвичайних ситуацій України, органів внутрішніх справ та інших відповідних служб) з підтвердженням факту події, що може бути визнана страховим випадком, із зазначенням причини та обставини її виникнення, та/ або осіб винних в настанні страхового випадку (зокрема – рішення суду).

12.3. При загибелі (падежу) застрахованих сільськогосподарських тварин внаслідок хвороби Страхувальник додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, зобов'язаний подати:

12.3.1. Протокол розтину трупу застрахованої тварини із зазначенням причин її захворювання, загибелі (падежу) або вимушеного забою (евтаназії);

12.3.2. Акт спрямування тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий є;

12.3.3. Документ що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини, якщо такий є;

12.3.4. Копія рішення карантинної інспекції або іншого уповноваженого ветеринарного органу про оголошення карантину в регіоні та про заходи боротьби із інфекційними хворобами;

12.3.5. Квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в т.ч. сплату за лікування хворої тварини, медикаменти тощо;

12.4. При загибелі (падежу) застрахованих сільськогосподарських тварин внаслідок нещасного випадку Страхувальник додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, зобов'язаний подати:

12.4.1. Висновок – довідку ветеринарного лікаря або служби ветеринарної медицини про причини загибелі або вимушеного забою (евтаназії) застрахованої тварини;

12.4.2. Експертний висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, якщо тварина загинула внаслідок отруєння;

12.4.3. Акт спрямування тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий є;

12.4.4. Документ що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини, якщо такий є;

12.4.5. Квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в т.ч. сплату за лікування хворої тварини, медикаменти тощо;

12.5. При викраденні застрахованих сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, зобов'язаний подати документ, який підтверджує порушення або відмову у

порушенні кримінальної справи (довідка органу досудового слідства, копія постанови про порушення кримінальної справи) за фактом настання страхового випадку;

12.6. При страхуванні сільськогосподарської продукції Договором страхування може бути передбачено подання інших документів, якщо вони необхідні для встановлення розміру збитків, що підлягають відшкодуванню.

12.7. Конкретний перелік документів, які мають бути надані Страховику при настанні страхового випадку, визначається Договором страхування.

12.8. Документи, необхідні для здійснення виплати страхового відшкодування, надаються Страховику у формі оригінальних або нотаріально завірених примірників чи простих копій, за умови надання Страховику можливості звірки цих копій з оригінальними примірниками документів.

12.9. Усі документи повинні бути розбірливо написані або надруковані на бланках, мати відповідні печатки та підписи, а також назву, адресу та контактний телефон установи (організації), що видала документ.

13. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

13.1. Страхове відшкодування підлягає виплаті після повного встановлення обставин, причин і розмірів збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку.

13.2. Загальна сума виплат страхового відшкодування за один або декілька страхових випадків, що сталися протягом строку дії Договору страхування, не може перевищувати страхової суми, визначеної у Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

13.3. Якщо у Договорі страхування передбачені ліміти відповідальності за окремим видом тварин, культур, одним страховим випадком, групою страхових випадків тощо, то Страховик здійснює виплату страхового відшкодування у межах встановлених лімітів відповідальності.

13.4. Якщо Страхувальник (Вигодонабувач) одержав відшкодування збитків від третіх осіб, Страховик виплачує лише різницю між сумою, що підлягає виплаті за умовами Договору страхування, і сумою, отриманою від третіх осіб.

13.5. Договір страхування, за яким сплачено страхове відшкодування, розмір якого менший за розмір страхової суми, зберігає чинність до кінця обумовленого строку дії, якщо інше не передбачене Договором страхування.

13.6. Якщо інше не передбачене Договором страхування, у разі настання страхового випадку, страхове відшкодування визначається у розмірі прямих (реальних) збитків Страхувальника (Вигодонабувача) внаслідок настання страхового випадку щодо кожної окремої культури з відрахуванням:

13.6.1. Суми зменшення розміру страхового відшкодування у випадках, передбачених Правилами і Договором страхування;

13.6.2. Розміру безумовної франшизи, якщо вона передбачена Договором страхування.

13.7. При настанні страхового випадку Страховик зобов'язаний у відповідності з умовами Договору страхування або Закону здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу, які повинні документально довести:

- 1) свій майновий інтерес у застрахованому майні;
- 2) наявність страхового випадку.

13.8. Виплата страхового відшкодування здійснюється на підставі письмової заяви Страхувальника при наявності у Страховика всіх необхідних документів, зазначених у розділі 12 цих Правил, визначення обставин, причин, розміру і характеру заподіяного збитку, визнання Страховиком події страховим випадком та складання страхового акта або аварійного сертифікату.

13.9. Після отримання повідомлення від Страхувальника чи Вигодонабувача і відповідних документів про страховий випадок Страховик зобов'язаний:

- 1) з'ясувати обставини страхового випадку, скласти акт огляду місця події та визначити розмір збитку;
- 2) зробити розрахунок суми страхового відшкодування;
- 3) скласти страховий акт;
- 4) виплатити страхове відшкодування в строк, установлений цими Правилами або повідомити Страхувальника (Вигодонабувача) про відмову у виплаті страхового відшкодування, в строк установлений цими Правилами.

13.10. Страхове відшкодування виплачується в межах страхової суми з урахуванням розміру прямих збитків.

13.11. Прямі збитки, які відшкодовуються Страховиком, не повинні перевищувати розмір фактично понесених витрат Страхувальником, а також додаткових витрат, обумовлених Договором страхування.

13.12. Страхове відшкодування не виплачується, якщо розмір збитку не перевищує розміру франшизи.

13.13. В разі наявності у Страхувальника інших Договорів страхування по даному предмету страхування розмір страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком, встановлюється пропорційно розміру страхової суми за укладеним Договором страхування до сукупності усіх страхових сум за укладеними Страхувальником Договорами.

13.14. Для встановлення розміру збитків та визначення суми страхового відшкодування, до уваги можуть бути прийняті рішення суду, документи банківських установ, податкових органів, місцевих органів влади, висновки експертів, спеціалізованих фірм, висновки науково - дослідних інститутів та інших компетентних установ.

13.15. Страховик та Страхувальник мають право залучати за свій рахунок незалежних експертів до розслідування обставин страхового випадку.

13.16. При сплаті Страхувальником страхових платежів частинами страхове відшкодування виплачується Страховиком пропорційно до сплачених Страхувальником страхових платежів від загальної страхової премії за Договором страхування.

13.17. Після виплати страхового відшкодування до Страховика переходить у межах виплаченої суми право вимоги, яке Страхувальник (Вигодонабувач) має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

13.18. Якщо збиток відшкодовано винною особою частково, Страховик виплачує різницю між сумою страхового відшкодування, згідно Договору страхування, і сумою, відшкодованою винною особою.

13.19. В разі, якщо Страхувальник (Вигодонабувач) своїми діями (бездіяльністю) перешкоджає Страховику в здійсненні права регресу до винної особи або унеможливив цей процес, Страховик звільняється від виплати страхового відшкодування, а якщо виплати вже були зроблені, то Страховик вправі зажадати повернення виплачених сум страхового відшкодування, що повинно бути обумовлено Договором страхування.

13.20. Договір страхування сільськогосподарської продукції, за яким виплачено страхове відшкодування, зберігає чинність до кінця зазначеного у ньому строку в розмірі різниці між страховою сумою, обумовленою Договором, і сумою виплаченого страхового відшкодування. Якщо страхове відшкодування виплачене у розмірі повної страхової суми, то чинність Договору страхування припиняється.

13.21. Якщо у період дії Договору страхування страхові випадки виникали неодноразово, то попередні страхові виплати (якщо такі були проведені) на відповідну суму зменшують суму відповідальності Страховика щодо виплати страхового відшкодування.

13.22. Якщо Договором страхування не передбачено інше, у разі настання страхового випадку по ризику “протиправні дії третіх осіб” виплата страхового відшкодування проводиться за умови порушення кримінальної справи і Страховик сплачує страхове відшкодування наступним чином:

1) перша частина – в розмірі, вказаному в Договорі страхування, – після отримання Страховиком копії документа, який підтверджує факт порушення кримінальної справи (довідка органу досудового слідства, копія постанови про порушення кримінальної справи);

2) друга частина – в розмірі, вказаному в Договорі страхування, – після отримання Страховиком копії документа, який підтверджує закінчення попереднього слідства (складання обвинувального висновку або закриття кримінальної справи) у зазначеній кримінальній справі або закінчення шестимісячного строку (якщо Договором страхування не зазначено інше) з дня порушення цієї кримінальної справи, з врахуванням франшизи, протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття рішення та після забезпечення права регресної вимоги Страховику;

3) одною частиною у розмірі 100% – якщо в порушенні кримінальної справи було відмовлено (зокрема, на підставі пунктів 4, 5, 8 ст. 6 Кримінально-процесуального кодексу України) за умови надання постанови уповноваженого органу про відмову в порушенні кримінальної справи з вищезазначених причин.

13.23. Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути передбачено інший порядок розрахунку та виплати страхового відшкодування, ніж той, що встановлений цими Правилами.

13.24. Особливості порядку і умов здійснення страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

13.24.1. Якщо інше не передбачено договором страхування, розмір прямого (реального) збитку визначається:

13.24.1.1. При страхуванні посівів (насаджень) сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень відкритого та (або) захищеного ґрунту:

1) у разі повної загибелі рослин – як добуток площі посівів (насаджень) загиблої сільськогосподарської культури (га) та фактичних затрат на посів (висадження) та вирощування сільськогосподарської культури, здійснених до настання страхового випадку (грн/га), але не більше розміру затрат, зазначеного у Договорі страхування;

2) у разі часткової загибелі (пошкодження) рослин – як добуток площі посівів (насаджень) загиблої сільськогосподарської культури (га), фактичних затрат на посів (висадження) та вирощування сільськогосподарської культури, здійснених до настання страхового випадку (грн/га), і відсотку збитків, визначеного з урахуванням відсотку загиблих рослин сільськогосподарської культури внаслідок настання страхового випадку в загальній кількості рослин на 1 га окремого поля сільськогосподарської культури;

3) у разі загибелі багаторічних насаджень - на підставі їх балансової вартості або витрат на їх посадку та вирощування.

13.24.1.2. При страхуванні майбутнього врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень – у розмірі вартості неотриманого

(недоотриманого) врожаю, що розраховується як різниця між застрахованою врожайністю та фактично отриманою врожайністю на всій застрахованій площі в рік страхування, помножену на вартість одиниці продукції та застраховану площу.

13.24.2. Якщо внаслідок страхового випадку знищено або пошкоджено велику кількість сільськогосподарської продукції і протягом встановленого строку повний розрахунок розміру збитку зробити неможливо, то на підставі письмової заяви Страхувальника Страховик може виплатити йому аванс обсягом 50 відсотків попередньо обчисленої суми страхового відшкодування. Про суму виплаченого авансу зазначається у страховому акті.

13.24.3. При страхуванні сільськогосподарських культур закритого ґрунту та їх урожаю Страховик приймає рішення про виплату страхового відшкодування за умови, що було пошкоджено саму споруду та/або засоби її комунікації, а по ризику «крадіжка» – за наявності слідів, які підтверджують злочин, а саме: проникнення у споруди закритого ґрунту шляхом зламу дверей чи вікон, з застосуванням відмичок, підроблених ключів або інших інструментів чи технічних засобів тощо, що підтверджено компетентним органом.

13.24.4. Із суми страхового відшкодування Страховиком можуть утримуватись франшиза (якщо її застосування передбачено Договором страхування), виплачений Страхувальнику аванс, а також частина несплаченого страхового платежу.

13.24.5. Страхове відшкодування здійснюється у розмірі прямого збитку, розмір якого визначається у відсотках від розміру загального збитку, встановленого комісією і зафіксованого в актах обстеження після настання кожного страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування. Страхове відшкодування не може перевищувати розміру прямого збитку, понесеного Страхувальником. Відповідно до цих Правил відшкодуванню підлягають тільки прямі збитки.

13.25. Особливості порядку і умов здійснення страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

13.25.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку та належного до сплати страхового відшкодування розраховується, виходячи з наступного:

1) у разі протиправних дій третіх осіб виплата проводиться за умови порушення кримінальної справи у розмірі дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням франшизи, – після отримання Страховиком одного з документів, який Страхувальник отримає раніше –

документа, який підтверджує закінчення досудового слідства, чи постанови про зупинення слідства, або постанови про закриття кримінальної справи у зазначеній кримінальній справі;

2) у разі загибелі, падежу або вимушеного забою застрахованих тварин страхове відшкодування здійснюється в розмірі прямого збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування;

3) у разі вимушеного забою (за розпорядженням спеціаліста ветеринарної медицини, пов'язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізотією) страхове відшкодування виплачується у розмірі прямого збитку на момент настання страхового випадку, але не більше страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням суми, вирученої за здане м'ясо, шкіру, субпродукти. Вартість м'яса і шкіри визначається документом, виданим організацією, якій було продано м'ясо, субпродукти, шкіра. У разі відсутності такого документа, вартість м'яса, субпродуктів та шкіри визначається за середньоринковою вартістю на день забою тварини в регіоні, де стався страховий випадок. У разі визнання м'яса загиблих тварин/птиці, непридатним для подальшого використання, Страхувальник на вимогу Страховика зобов'язаний надати письмовий висновок державної ветеринарної служби з зазначенням причини такого висновку. Якщо м'ясо визнано повністю непридатним для їжі, то з суми страхового відшкодування вартість зданого м'яса не вираховується.

13.25.2. В разі наявності придатного для вживання м'яса у вимушено забитої або загиблої тварини, для окремих видів продуктивних тварин встановлюються норматив виходу м'яса від живої ваги тварини та зазначені в Договорі страхування.

13.25.3. Якщо Страхувальником надано довідку про здачу тварин на вимушений забій та отриману за це суму компенсації, в якій вказана кількість реалізованого м'яса, яка є навіть меншою норми виходу, то розмір збитку розраховується виходячи з розміру страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість забитих тварин в даному виді, з урахуванням додаткових, якщо такі передбачені Договором страхування, витрат Страхувальника та вирахуванням придатного до споживання та реалізованого м'яса, вихід якого розраховано за вищевказаним нормативом.

13.25.4. Додаткові витрати відшкодовуються Страховиком, якщо вони були застраховані за Договором страхування, в межах ліміту відповідальності, вказаного в Договорі страхування, за умови, що ці витрати були необхідні для рятування застрахованих сільськогосподарських тварин чи з метою зменшення збитків та були попередньо погоджені Сторонами.

13.25.5. Розмір збитку при страхуванні бджолосімей визначається наступним чином:

1) у разі загибелі (знищення) або викрадення – в розмірі страхової суми за даним видом бджіл на одну бджолосім'ю, помножену на кількість загиблих (знищених) або викрадених бджолосімей;

2) у разі пошкодження вулика – в розмірі узгодженої зі Страхувальником вартості ремонту, встановленої на підставі квитанції або іншого розрахункового документа організації, яка проводила ремонт.

13.25.6. Розмір збитку при страхуванні хутрових звірів у випадку загибелі визначається із вирахуванням вартості шкурок, а при вимушеному забої – з вирахуванням вартості шкурок і придатного до вживання м'яса.

13.25.7. При викраденні застрахованих тварин внаслідок протиправних дій третіх осіб розмір збитку визначається окремо для кожного виду тварин в повному розмірі страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість викрадених тварин.

14. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування на підставі письмової заяви про виплату страхового відшкодування та страхового акта, складеного Страховиком або уповноваженою ним особою у формі, що визначається Страховиком.

14.2. З метою прийняття рішення про здійснення виплати або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування Страхувальник (Вигодонабувач у разі підготування ним необхідних документів) повинен надати Страховикові документи, передбачені розділом 12 цих Правил та (або) Договором страхування.

14.3. Страховик з метою прийняття рішення про здійснення виплати або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування робить запити про відомості, пов'язані з настанням страхового випадку, до компетентних органів, підприємств, установ та організацій, що володіють інформацією про обставини настання страхового випадку:

14.3.1. Якщо у Страховика виникли обґрунтовані сумніви щодо достовірності наданих Страхувальником (Вигодонабувачем у разі підготування ним необхідних документів) відомостей і документів, що підтверджують факт, причини та обставини настання страхового випадку, а також розмір завданого збитку;

14.3.2. Якщо на підставі наданих документів неможливо встановити обставини, причини настання страхового випадку та розмір завданого збитку. У такому разі з метою встановлення обставин, причин настання страхового випадку і розміру збитку Страховик має право призначити розслідування або експертизу, яку проводить експерт незалежної експертної організації.

14.4. Якщо інше не передбачене Договором страхування, протягом 30 (тридцяти) робочих днів з моменту одержання Страховиком від Страхувальника документів, передбачених розділом 12 цих Правил та (або) Договором страхування, та відповідей на запити Страховика до підприємств, установ та організацій, що володіють інформацією про обставини настання страхового випадку (зазначений строк рахується від дня одержання Страховиком останнього документа від Страхувальника або відповіді підприємств, установ та організацій на запит), необхідних для підтвердження факту, причин, обставин і наслідків настання страхового випадку та визначення розміру збитків, Страховик:

14.4.1. Приймає рішення про здійснення виплати страхового відшкодування шляхом складення страхового акта і протягом 30 (тридцяти) робочих днів з дня складення страхового акта здійснює виплату страхового відшкодування;

14.4.2. Приймає обґрунтоване рішення про відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування. Страховик письмово повідомляє Страхувальника про прийняття рішення про відмову з обґрунтуванням причин протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття такого рішення, якщо інше не передбачене умовами Договору страхування.

14.5. Якщо відносно Страхувальника (Вигодонабувача) за цим страховим випадком порушена кримінальна справа, рішення про здійснення виплати або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування приймається після закінчення провадження у справі, якщо інше не передбачене Договором страхування.

15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

15.1. Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарської продукції є:

15.1.1. Навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового (посадового) обов'язку, в стані необхідної оборони, крайньої необхідності або захисту майна, життя або здоров'я;

15.1.2. Вчинення Страхувальником (працівниками Страхувальника) або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування, умисного злочину, що привів до настання страхового випадку;

15.1.3. Подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору страхування або про факт настання страхового випадку;

15.1.4. Отримання Страхувальником повного відшкодування збитків за майновим страхуванням від особи, винної у їх заподіянні;

15.1.5. Несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховикові (представникові Страховика) або аварійному комісару перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

15.1.6. Відсутність у події, що настала, ознак страхового випадку;

15.1.7. Не надання Страхувальником пошкодженого предмету Договору страхування або його залишків для огляду Страховику (представнику Страховика) чи аварійному комісару при складанні страхового акту чи аварійного сертифіката, за винятком випадків, коли предмети Договору страхування могли бути знищені без залишків, якщо це передбачено Договором страхування;

15.1.8. Інші випадки, передбачені Законом.

15.2. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхування сільськогосподарських культур є:

15.2.1. Загибель врожаю з вини Страхувальника;

15.2.2. Здійснення Страхувальником пересівання (пересаджування) заорювання, культивування, дискування, збирання врожаю чи випас худоби на пошкоджених, загиблих площах – полях (ділянках) застрахованих сільськогосподарських культур без погодження зі Страховиком;

15.2.3. Порушення Страхувальником технології вирощування та догляду за сільськогосподарськими культурами, збирання врожаю, а також вимог визначених приписами служб захисту рослин, карантинної станції та інших компетентних органів в повному обсязі;

15.2.4. Порушення Страхувальником (Вигодонабувачем) правил та норм пожежної безпеки, правил та умов використання застрахованого об'єкту, в тому числі спеціалізованої техніки, недотримання техніки безпеки, незабезпечення охорони врожаю, посівів, насаджень особливо садів, виноградників, розсадників та овочевих культур;

15.2.5. Передача Страхувальником після укладання Договору страхування без повідомлення Страховика предмету Договору страхування в оренду чи позичку;

15.2.6. Навмисного введення Страховика або його представників в оману при визначенні причин або розмірів збитку;

15.2.7. Інші випадки, передбачені Законом.

15.3. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхування сільськогосподарських тварин є:

15.3.1. Невиконання або неналежне виконання Страхувальником протипожежних правил, а також вимог компетентних органів нагляду; порушення зооветеринарних вимог щодо утримання і годівлі застрахованих тварин, в проведенні ветеринарно-профілактичних заходів стосовно вакцинації застрахованих сільськогосподарських тварин;

15.3.2. Інші випадки, передбачені Законом.

15.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у здійсненні страхового відшкодування, крім тих, які передбачені цими Правилами.

15.5. У випадку, якщо Страховику стало відомо про обставини, викладені у розділі 15 цих Правил після сплати страхового відшкодування, то до нього переходить право вимоги, у межах виплаченої суми, на повернення страхової виплати. При цьому Страхувальник зобов'язаний повернути одержану суму страхового відшкодування, або забезпечити Страховику право регресу до особи, відповідальної за заподіяну шкоду, якщо така є.

16. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН В УМОВИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

16.1. Будь-які зміни в умови Договору страхування здійснюються за взаємною згодою Страховика і Страхувальника протягом п'яти робочих днів з дати одержання письмової згоди, якщо інше не передбачено Договором страхування.

16.2. Про намір внести зміни в умови Договору страхування Сторона договору-ініціатор змін повинна письмово повідомити іншу Сторону Договору страхування не пізніше, ніж за 30 днів до запропонованого строку внесення змін, якщо інше не передбачено Договором страхування.

16.3. Зміни до Договору страхування оформляються додатковим договором до Договору страхування.

16.4. Якщо одна із Сторін Договору страхування не згодна на внесення змін до Договору страхування, протягом п'яти робочих днів вирішується питання про дію Договору страхування на попередніх умовах або про припинення його дії.

16.5. Положення цих Правил щодо внесення змін до Договору страхування розповсюджуються на випадки внесення доповнень до Договору страхування.

17. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

17.1. Дія Договору добровільного страхування сільськогосподарської продукції припиняється за згодою Сторін, а також у разі:

17.1.1. Закінчення строку дії Договору страхування;

17.1.2. Виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником або Вигодонабувачем у повному обсязі;

17.1.3. Несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки. При цьому Договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом десяти робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

17.1.4. Ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи-підприємця, чи втрати ним повної дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;

17.1.5. Ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

17.1.6. Прийняття судового рішення про визнання Договору страхування недійсним або застосування до недійсного Договору наслідків його нікчемності;

17.1.7. Розірвання Договору страхування;

17.1.8. При страхуванні сільськогосподарських культур:

1) завершення робіт по збиранню врожаю сільськогосподарських культур, коли за агротехнічними умовами даної місцевості і даного року урожай культури повинен бути вже зібраним, якщо це передбачено Договором страхування;

2) виявлення в результаті спільного первинного огляду посівів під час строку дії Договору страхування відсутності чи недостатньої кількості сходів, недосягнення рослинами відповідної фази розвитку, при цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у відношенні полів (ділянок), на яких спостерігаються несприятливі сходи чи їхня відсутність, – якщо це передбачено Договором страхування;

17.1.9. В інших випадках, передбачених законодавством України.

17.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено в односторонньому порядку за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено Договором страхування.

17.3. Про намір достроково припинити дію Договору страхування (розірвання Договору) будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за тридцять календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

17.4. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

17.5. У разі дострокового припинення Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу,

фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

17.6. Повернення платежів здійснюється протягом семи робочих днів після припинення дії Договору страхування, якщо інший строк не обумовлений за згодою Сторін.

18. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

18.1. Спори що виникають з питань дійсності, виконання, неналежного виконання умов Договору страхування сільськогосподарської продукції вирішуються шляхом переговорів, а при недосягненні згоди спір передається на вирішення до відповідного суду у порядку, передбаченому законодавством України.

18.2. Сторони мають право передати спір на вирішення третейського суду за взаємною згодою, уклавши третейську угоду (як шляхом складення окремого договору, так і шляхом закріплення у Договорі страхування третейського застереження).

19. ОСОБЛИВІ УМОВИ

19.1. Цими Правилами встановлено основні умови страхування сільськогосподарської продукції, однак, за домовленістю Сторін Договору страхування у Договорі страхування можуть бути внесені застереження, доповнення та зміни, виходячи з конкретних умов страхування, що не погіршують становище Страхувальника порівняно з основними положеннями цих Правил та відповідають Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України та Закону України "Про страхування".

19.2. У разі здійснення Страховиком страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою відповідно до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», Сторони Договору страхування керуються (крім нормативно-правових актів, зазначених у пункті 19.1 цих Правил) зазначеним Законом, а також Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, затверджених Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Міністерством аграрної політики та продовольства України.

У разі суперечностей між цими Правилами та Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, застосуванню підлягають положення Умов страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

19.3. Обставини непереборної сили. Сторони Договору страхування звільняються від відповідальності за невиконання своїх зобов'язань за Договором страхування на час дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), визнаних такими згідно із законодавством України.

19.4. Всі повідомлення та документи, що направляються Сторонами одна одній за Договором страхування і цими Правилами, повинні бути здійснені в письмовій формі і будуть вважатись поданими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим листом, або подані особисто за вказаною у Договорі страхування адресою та вручені під розписку відповідальній особі, або надіслані телеграфом, по телетайпу, телефаксу з одночасним повторним направленням повідомлення або документів рекомендованим листом або з доставкою такого повторного повідомлення чи документів посильним.

ДОДАТОК 1
ДО ПРАВИЛ СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ЗІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

1. Базові страхові тарифи зі страхування посівів сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та інших рослин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Базові страхові тарифи
зі страхування посівів (насаджень) культури
(строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування однієї культури (групи культур))

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Заморозок	0,40
Мороз	0,20
Землетрус	0,25
Видування	0,15
Повінь	0,20
Зимова засуха	0,15
Випадіння рослин	0,30
Ожеледь	0,40
Вимерзання	0,40
Град	0,50
Сильний вітер	0,50
Удар блискавки	0,20
Земельний або земельно-водний селі	0,01
Земельний зсув	0,10
Зневоднення на землях, що підлягають примусовому зрошенню, або заводненню	0,50
Епіфітотійний розвиток хвороб рослин	0,25
Епіфітотійне розмноження шкідників рослин	0,25
Протиправні дії третіх осіб	0,20
Вимокання	0,30
Випирання	0,40
Випрівання	0,30
Вторинні хвороби рослин	0,20
Ґрунтова кірка	0,20
Сильний дощ	0,10

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Паводок	0,40
Пилова буря	0,45
Лавина	0,30
Льодова кірка	0,30
Смерч	0,10
Тривалі дощі	0,10
Шквал	0,15
Пожежа	0,20
Інший ризик	0,40
Разом	9,31

2. Базові страхові тарифи зі страхування врожаю сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та інших рослин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Базові страхові тарифи
зі страхування врожаю культур
(строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування
однієї культури (групи культур))

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Заморозок	0,30
Мороз	0,40
Землетрус	0,10
Видування	0,20
Повінь	0,30
Зимова засуха	0,25
Випадіння рослин	0,20
Ожеледь	0,30
Вимерзання	0,30
Град	0,40
Сильний вітер	0,40
Удар блискавки	0,20
Земельний або земельно-водний сіль	0,10
Земельний зсув	0,01
Зневоднення на землях, що підлягають примусовому зрошенню, або заводненню	0,50
Епіфітотійний розвиток хвороб рослин	0,50
Епіфітотійне розмноження шкідників рослин	0,50
Протиправні дії третіх осіб	0,70
Вимокання	0,30

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Випирання	0,30
Випрівання	0,30
Вторинні хвороби рослин	0,50
Ґрунтова кірка	0,50
Сильний дощ	0,20
Паводок	0,10
Пилова буря	0,10
Лавина	0,01
Льодова кірка	0,10
Смерч	0,30
Тривалі дощі	0,50
Шквал	0,50
Пожежа	0,40
Інший ризик	0,40
Разом	12,42

3. Базові страхові тарифи зі страхування тварин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

Базові річні страхові тарифи при страхуванні тварин

Вид тварин	Страхові ризики								
	Хвороби	Стихійні лиха	Пожежа, вибух	Нещасний випадок	Протиправні дії третіх осіб	Патологічні пологи	Аварійні випадки	Вимушений забій за розпорядженням державної ветеринарної служби	Інший ризик
Велика рогата худоба	2,20	0,10	0,15	0,20	0,70	1,80	0,20	1,20	0,25
Дрібна рогата худоба	1,80	0,14	0,04	0,16	0,10	1,20	0,24	0,75	0,12
Свині	2,70	0,10	0,15	0,10	0,20	1,30	0,25	1,30	0,35
Коні	2,00	0,40	0,08	0,86	0,65	1,60	0,18	0,85	0,18
Хутрові звірі	2,10	0,08	0,12	0,06	0,15	1,10	0,30	0,65	0,42
Птиця	3,20	0,32	0,30	0,10	0,10	-	0,50	0,95	0,53
Інші тварини сільськогосподарського призначення	2,5	0,28	0,14	0,32	0,45	0,80	0,40	0,50	0,51

тварини ншого призначення	3,4	0,09	0,09	0,94	0,30	0,60	0,30	0,45	0,50
---------------------------------	-----	------	------	------	------	------	------	------	------

4. При укладенні Договору страхування тварин на строк менше одного року для розрахування страхового тарифу застосовується коефіцієнт короткостроковості K_k , який визначається згідно з таблицею 4.

Таблиця 4

Коефіцієнт короткостроковості залежно від строку дії Договору страхування тварин

Строк страхування	Коефіцієнт K_k
1 місяць	0,20
2 місяці	0,35
3 місяці	0,50
4 місяці	0,60
5 місяців	0,65
6 місяців	0,70
7 місяців	0,75
8 місяців	0,80
9 місяців	0,85
10 місяців	0,90
11 місяців	0,95
12 місяців	1,00

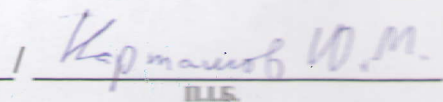
5. Залежно від виду рослин, розміру страхових сум, франшизи, кількості обраних страхових ризиків, строку та місця дії Договору страхування та інших чинників, що впливають на ступінь страхового ризику застосовується коригувальний коефіцієнт ризику (K_r) в діапазоні від 0,001 до 10,00.

6. Конкретний розмір страхового тарифу визначається в Договорі страхування за згодою Сторін.

7. Норматив витрат на ведення справи становить не більше 45 % страхового тарифу.

Актарій _____

Підпис

1
ПІБ

(Свідчення № 001 від «26» 2009 року)

Проміуровано, не нумеровано, се, нлене лелаткою,
Товаристів та ннннсон прел тарнка

аркуша

Підпис
Делегатований

В.О.

ДЕРЖАВНЕ РЕГІСТРАЦІОНЕ СЕРВІСНЕ ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ ПІДПИС

В.О. Товаришів

Ш. Дурмешев

Підпис

2212030

Дата 24.09.2012

0.20	0.25	0.30	0.35	0.40	0.45	0.50	0.55	0.60	0.65	0.70	0.75	0.80	0.85	0.90	0.95	1.00
0.20	0.25	0.30	0.35	0.40	0.45	0.50	0.55	0.60	0.65	0.70	0.75	0.80	0.85	0.90	0.95	1.00